

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației Învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Breazu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringearn
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghes.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și
partic. 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

Să se reducă clasele supraprimare?

Pare-mi-se prin luna Decembrie zările aduceau știrea, că Ministerul Instrucțiunii ar intenționa să reducă numărul claselor supraprimare; și că în privința aceasta se va cere și opinia învățătorilor.

Cum însă până acum părerea învățătorilor n'a fost cerută, cred că această chestiune s'ar putea ventila prin revistele noastre de specialitate.

Sunt motive ponderoase și pro și contra.

I.

Pentru reducerea claselor ar fi următoarele:

1. Reducându-se clasele, s'ar reduce un număr însemnat de posturi făcându-se astfel multe economii bugetare.

2. Prin reducerea acestor clase, ar înceta în mod firesc, și multe plângeri ale populației rurale, care și-ar putea întrebuința copiii lor mai bine la munca câmpului.

3. Se mai aduce și argumentul că materiile claselor supra-primare s'ar putea face și numai în 4 ani la orașe și în cinci la sate.

4. Și în sfârșit mulți susțin că țăranul nu are lipsă de atâtă carte; e doar deajuns, dacă știe scrie, ceti și socoti. Altceva, ce-i mai trebuie?

Cam acestea ar fi argumentele, principale, pentru reducerea claselor.

II.

Să le luăm acum pe rând și să vedem, dacă ele sunt destul de serioase.

ad 1. Este adevărat, că reducându-se aceste clase s'ar face mari economii bugetare. Dar în mod firesc se pune și întrebarea: Ce se întâmplă cu învățătorii a căror catedre au fost desființate? Vor rămânea pe drumuri? Se va răspunde: vor ocupa catedre la clasele primare. Și atunci ne întrebăm iarăși: Cum pot să ocupe clase, cari deja sunt ocupate?

ad 2. Plângerile populației, mai ales a celei rurale, că nu și pot folosi copiii la munca câmpului, nu sunt nici de cum întemeiate, căci în lunile Septembrie și Octombrie, apoi Aprilie, Maiu și Iunie fiecare clasă e ocupată numai 6 ore la săptămână. Învățătorul e ocupat minimum 18 ore, iar învățătorul conștient e ocupat și 24 ore, căci își știe atrage copiii la școală.

Populația de astfel de învățători nici nu e nemulțumită, ba din contră le apreciază munca și-și trimite copiii cu drag la școală. Acest fapt l-am constatat în comuna mea, unde învățătorul dela clasele supraprimare — n'am fost eu nu-mi revine decimie meritul — desvoltă o muncă serioasă. În decurs de câțiva ani abia dacă s'au dat 150—100 Lei amendă pentru renitenți.

Este adevărat că sunt și comune a căror populație e nemulțumită cu cursurile supraprimare. Dar aci în mare parte devină sunt învățătorii, să nu se supere nimenea, dar ce-i adevărat, nu se poate contesta. Pentrucă dacă un învățător dela clasele supraprimară, în toamnă și primăvară, când are numai 3 zile în săptămână cursuri — 6 ore de fiecare clasă — iar 3 zile e liber, când ar trebui să fie în școală, atunci cred că populația are motiv să se plângă. Și atunci nu e mirare dacă învățătoarele acelui coleg merg la ora 10 în loc să fie la 9 fără 15 în școală.

ad 3. Se zice că materiile claselor supraprimare s'ar putea face și în cele 4 sau 5 clase primare. Total eronat. Și-așa clasele primare sunt supraincărcate, dacă ar mai lua materii și din cele supraprimare, atunci s'ar putea susține, și cu drept cuvânt, **că noi nu mai facem educație, ci numai instrucție** (Qui proficit in literis et deficit in moribus, tam deficit, quam proficit).

ad 4 Cumcă țăranul nostru n'ar avea lipsă de multă carte, să susține, din fericire, de puțini oameni, dar se susține. Nu se poate negă, că și acei cari susțin lucrul acesta, au puțină dreptate, iată de ce: ei au observat, probabil, că sunt țărani cu puțină carte, dar foarte cinștiți și de omenie și cu o stare materială înfloritoare: țărani aceia din trecut cari cu mari jertfe au

dat clasa intelectuală de azi. Au mai observat apoi și faptul că tinerețea de azi dela țară, cu școală mai multă, pare a fi mai superficială în toate acțiunile sale, ca cea din trecut.

Să nu se uite însă un lucru: Suntem după războiul, care a distrus sufletele și inimile oamenilor. Astfel de familii, unde nu mai este suflet și inimă, sunt direct daunătoare școlii, întrucât înaintea lor învățătorul nu mai este cece era odată, fiind el acum considerat ca un egal al lor în ce privește cunoștințele, dacă nu chiar inferiorul lor.

Dacă însă privim sufletul țăranului nostru de după revoluție imediat și îl comparăm cu cel de acum vedem ca s'a produs o îmbunătățire considerabilă. Și aici, în primul rând, școlii se poate mulțumi acest fapt. Școala, dintre toate instituțiile noastre culturale, s'a pus mai serios pe lucru și iată încep a se vedea roadele.

Cunosc comune unde s'a muncit serios. Discutând tot cu părinți serioși, i-am auzit exprimându-și dorința, că nu să se reducă clasele ci să se ridice.

De ce n'am avea și noi ca cum aveau sașii 8 clase, pare-că învățătorii sunt destui?"

Sunt de părerea acestor țărani!

Numărul claselor să nu se reducă, ci din contră să se ridice la opt clase.

Știu că o parte dintre colegi, mai cu seamă cei dela școala cu 1 și 2 învățători, sunt foarte aglomerați și ca clase, și ca populație școlară, și ca material de învățământ.

Le-aș recomanda un singur mijloc absolut bun: să introducă sistemul alternativ pe ani și clase, având într'un an — luând starea faptică de azi — clasele 1, 3, 5, 7, iar în celalalt an clasele 2, 4, 6.

Și atunci ar avea acești colegi, nu 7 sau 8 clase, ci numai 3 respective 4 la an.

Dar această este o chestiune, care la noi s'a discutat numai teoretic, în practică nu s'a pus. Ar fi de dorit să se facă o experiență de felul aceasta, și cred că rezultatele bune n'ar întârzia.

Vasile Zdrenghea
inv. dir.

N. B. Ar fi de dorit, ca între colegi să se înceapă, pe această temă, o discuție mai îndelungată în coloanele acestei reviste. V. Z.

Furt Literar.

În seara zilei de 29 Martie a. c., (29, număr fără soț — bucluc), citind modеста noastră revistă „Amicul Școlii”, din

anul VI, No. 12, am rămas uimit de următorul lucru — dealtfel, nemai pomenit în coloanele acestei reviste.

Vă rog, stimați cititori, să mă ascultați și apoi să trageți concluzie :

În ultimul timp s'a discutat, prin această revistă, următoarea problemă : Dacă din punct de vedere fizic, psihic, moral și social, coeducația se poate admite sau nu în școală ?! Argumentările pro și contra nu au lipsit și au privit această problemă sub diferite raporturi.

În numărul 12, din 1930, al acestei reviste, am citit, referitor tot la această problemă, articolul „*Jarăși coeducația*”, semnat de „Silviu E. Fleșeriu inv.” La dreptul vorbind, din citirea primelor rânduri, am rămas foarte indignat : acest articol este plagiat.

Voiu documenta : În „Revista Generală a Invățământului”, din Septembrie 1929, domnul Constantin Sporea, directorul școlii normale de băieți din Deva — o valoare pedagogică — publică articolul „*Coeducația în școala românească*”. Domnul Silviu E. Fleșeriu, văzând — și aceasta o cred eu — discuțiunea începută în revista noastră, în jurul „coeducației”, și dorind să-și manifesteze valoarea literară-pedagogică, a întreprins aventuros plagierea articolului dlui C. Sporea. Nu i-a fost teamă ci condus de lozinca : „Publicul înghite”, s'a apucat frumuseț și a extras ceace i-a convenit.

Astfel, d. C. Sporea scrie în articolul său (al. 3, l.) : „Înainte de intra în tratarea chestiunii, este bine să ne lămurim asupra înțelesului acestei noțiuni, pe care oamenii de școală au tălmăcit-o în diferite moduri, dându-i interpretări deosebite”. (Aci culegătorii dela tipografia „Revistei Generale”, au uitat să pună vocala „a” înaintea verbului „intra”, pentru a avea infinitivul „a intra”.)

Acum ascultați cum glăsuște de armonios, domnul Silviu E. Fleșeriu inv. în regretatul său articol : „Înainte de a intra în tratarea *acestei* chestiuni, este bine să ne lămurim asupra înțelesului acestei noțiuni, pe care oamenii de școală au tălmăcit-o în diferite feluri, dându-i interpretări deosebite”. Bravo, domnule plagiator ! Scuzați-mă, însă, că vă fac un sincer compliment : natura va înzestrat cu un deosebit spirit de observație ; totuși ați scăpat ceva din vedere : accentul grav asupra vocalei „a” din verbul „intra” ; adică... pardon,... publicul înghite ! Dar, vă rog, de ce ați mai adăugat pronumele „acestei” înaintea substantivului „chestiuni” ? ; apoi de ce în locul noțiunii „moduri”, cum este scris în articolul dlui C. Sporea, ați introdus „feluri” ? Mi-se pare totuși că pricep de ce ; restul frazei este perfect acelaș al dlui C. Sporea.

Mai departe — în continuare — d. Sporea, scrie : „Unii au înțeles prin coeducație creșterea în comun a băieților și

fetelor, adică atât educarea cât și instruirea lor în comun, așa cum se întâmplă în familie în cei dintâi ani ai copilăriei". Iar domnul Fleșeriu plagiază astfel: Unii *înțeleg* prin coeducație, creșterea în comun a băeților și fetelor, adică atât educația cât și instruirea lor în comun, așa cum se întâmplă în familie în cei dintâi ani ai copilăriei". Aci plagiatorul schimbă timpul verbului „a înțelege”, dela trecut („au înțeles”), cum este scris de d. Sporea, la prezent („înțeleg”); se vede că d. S. Fleșeriu știe că publicul inghite.

Nu vă mai plictisesc, stimați cititori, cu astfel de argumentări, căci eu știu — ceace d. S. Fleșeriu nu știe — că toți ați inghițit îndeajuns. Totuși ca să vă convingeți suficient, luați „Revista Generală a Invățământului”, numărul din Septembrie 1929. și vă asigur că veți rămânea — de altfel ca mine — jicniți, de obrășnicia a literară, în ai căruia sâni se distrează domnul S. Fleșeriu; este un plagiat isbitor la ochi, întreg articolul semnat de d. S. Fleșeriu. Intreaga schemă a ideilor principale este luată dela d. Sporea; dar nu numai atât: propozițiuni, fraze întregi sunt plagate; chiar încheerea este identică. Deci articolul semnat de d. Fleșeriu este un zero tăiat în patru părți, în raport cu semnătura dânsului.

Acum stați puțin și judecați imparțial.

Se admite ați însuși principiile cuiva și poți foarte ușor să-ți formezi din ele o muză de inspirație; căci ați însuși un principiu bun, enunțat de altcineva, nu înseamnă că ești plagiator. Or, domnul Fleșeriu a făcut mai mult; și-a însușit opinia dlui C. Sporea dar a făcut un paș mai departe: a dat publicității, cu aceiaș construcție de fraze, ceace d. Sporea opina asupra problemei coeducației. Deci reese că este un plagiator, ceace, într-o altă expresiune, înseamnă furt literar.

Iată acuzațiunea ce i-se poate aduce.

Modestia revistei noastre se simte ofensată și nu poate tolera un astfel de caz. Nu știm ce va zice d. C. Sporea, despre care putem anticipa că nu va fi prea încântat de faptul că d. S. Fleșeriu i-a popularizat, sub o astfel de formă, principiile dsale.

Totuși o satisfacție morală ne trebuiește, înainte de-a închide această scandaloasă afacere.

Domnule S. Fleșeriu, ești rugat de mine să revii asupra acestui act puțin rumegat și să dai o satisfacție publică, deoarece să crezi că nu suntem aceia, pe cari d. Filip Filipovici, din romanul „Miss România”, îi credea că „publicul inghite”. Iți fac această rugăminte colegială, cu gândul de-a nu mai reveni asupra acestui lucru; totodată anticipez că nu vreau să polemizez cu dta. Atât!

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștient și de către cei vizajați.

No. 931—1930.

Obiect : Examenul de înaintare pe loc la gradul al II-lea.

Avem onoare a Vă comunica în copie decizia ministerială privitoare la examenul de înaintare pe loc gr. II. al învățătorilor cu 3 ani de funcționare cu titlul definitiv. Invităm pe aceia cari îndeplinesc condițiunile cerute de art. 119 din legea învățământului primar, ca să ceară în termen legal înscrierea lor spre a li se putea face inspecția specială.

Copie după deciziunea Nr. 27.800 din 24 Februarie 1930.

Deciziune.

Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Instrucțiunii Publice și al Cultelor,

Având în vedere dispozițiunile art. 119 din legea învățământului primar,

DECIDEM :

Art. I. Examenul de înaintare pe loc la gr. II. al membrilor corpului didactic primar, cu 3 ani de funcționare, cu titlul definitiv, se va ținea cu începere dela 1 Martie 1931.

Pentru a fi înscriși a depune acest examen, doritorii vor face cereri cu cel puțin un an înainte, la Directoratele regionale, pentru a li se face inspecția specială cerută de Lege, nota inspecției speciale, formând prima medie parțială eliminatorie a examenului.

Candidații vor trebui să dovedească că pedepsele ayute au fost prescrise.

Examenul constă din două probe scrise : una cu subiect pedagogic sau istoria literaturii române, iar a doua cu subiect științific în legătură cu mediul în cari trăesc învățătorii ; o probă orală asupra lucrării : „Educația Voinței” de Jules Payot în traducere de D-I Nicolae Pandelea și o probă de practică pedagogică cu elevii din ultimi trei ani ai școalei primare.

Fiecare din aceste trei probe este eliminatorie.

Numai candidații, cari vor obține media 7.50, la fiecare probă, vor fi admiși.

Art. II. și ultimul. D-I Director al Învățământului primar, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data, astăzi la 24 Februarie 1930.

Ministru,
(s. s.) Costăchescu.

Asociația învățătorilor, secția jud. Alba

No. 25—1930.

Dlor colegi!

A doua zi, după Adunarea generală din 23 Martie, am primit prin postă 100 exemplare din „Buletinul Federației Corpului Didactic din România”, No. 1.

Conține istoricul luptei dusă de cele trei asociațiuni unite pentru respectarea drepturilor noastre (Congresul din Decembrie 1929.), Constituirea Federației și Chemare pentru înființarea ziarului „Datoria noastră”.

Scopul Buletinului este întreținerea continuă a contactului dintre membrii Federației și Conducătorii ei, pentru propagarea solidarității și creșterea continuă a puterii noastre de luptă, în numele drăpătății și în folosul neamului.

Se cere deci să fie primit cu căldura echivalentă griii celei mari, de care conducătorii Federației sunt preocupați. Îl voi distribui Direcțiunilor școlare de pe la centrele noastre: Alba-Iulia, Aiud, Sebeș, Zlatna, pentru desfacere.

Rog respectivele Direcțiuni a vinde colegilor exemplarele, iar costul lor 20 Lei exemplarul, să mi se trimită global, spre a-l putea trimite și eu global comitetului central al Asociației noastre din București, ca să se achite costul tipăritului lui cât mai iute, dupăcum cere circulara Asociației generale a învățătorilor din România No. 116 din 1 Martie 1930. la 2/b, unde zice: „Comitetele asociațiunilor județene sunt rugate să urgenteze cât vor putea mai mult atât distribuirea exemplarelor, cât și încassarea costului de 20 lei exemplarul”.

Mă adresez deci și dlor colegi învățători, ca cu venirea lor la centrele amintite să-și cumpere Buletinul dela Direcțiunea respectivă.

Buletinele rămase nevândute, se vor restitui, la cerere, subsemnatului.

Sebeșel, la 26 Martie 1930.

A. Duulea
pres.

ȘTIRI.

* *Statele de plată de pe luna curentă au fost trimise la Directorat pentru ordonanțare. Achilurea lefurilor se va face — credem nu peste mult — tot de către Revizoral, la centrele școlare respective. Vom aviza pe toți la timp.*

* Carnetele de călătorie pe C.F.R. asemenea se vor primi în timpul cel mai scurt posibil.

* Adunarea societății noastre de ajutorare reciprocă în caz de moarte nu s'a putut ține în ziua de 24 Martie a. c. Se va convoca mai târziu o altă adunare.

Membrii cooperativei noastre din Aiud, sunt rugați stăruitor și pe această cale să participeze necondiționat la adunarea generală din 10 l. c; deoarece sunt la ordinea zilei mari chestiuni de desbătut, cari reclamă prezența a 2/3 din numărul membrilor cooperativei. Cei cari nu vor putea nici decât participa, să trimită pleni-potență.

* Administrația financiară a județului nostru pune în vedere tuturor învățătorilor noștri ca să achite toate impozitele scadente datorate către stat, județ și comună. Plata acestor impozite trebuie justificată cu carnetul și chitanțele de dare cu ocazia prezentării spre ridicarea salariului de pe luna Aprilie a. c. căci în caz contrar nu li se vor plăti salariile.

* Domnii colaboratori sunt rugați să ne trimită până la cel mult 15 Aprilie a. c. articolele ce doresc se apară în numărul dublu de paști.

* Dnii învățători Târnovean. Mihail, Docea Samoilă, Ince Berta, Ciontescu Atanasie, Tecșa Aurel, Anghel Eugenia, Ionaș Romul, Florea Maria măr. Suciuc, Popa Pompeiu, Miclea Ioan, Rusu Silviu și Nistor Mihail sunt rugați să se prezinte la Dl. Revizor M. Sasu — Aiud str. Unirii No. 46 — ca să-și ridice salariile de pe luna Martie a. c.

* Ceilalți învățători, cari eventual nu și-au ridicat salariul pe luna Martie, sunt rugați a se prezenta la Revizorat — Alba-Iulia — pentru salariu.

Poșta Redacțiunii.

Am scris în repeșite rânduri, că autorii respectivi răspund de articolele lor, iar nu redacția revistei. Noi publicăm adeseori lucruri, cari nu sunt în spiritul nostru de vedere; și asta numai pentru că voim să dăm prilej tuturor, ca să-și spună liber părerile lor, având apoi datoria ca ei să răspundă ori când de ele înaintea cetitorilor acestei modeste reviste.

Societatea de ajutorare

confirmă primirea următoarelor sume: Gherman Mihail 500 lei, Bica Galacteon 200 lei, Bica Virgil 200 lei, Edmund Elekes 200 lei, Carol Cseh 200 lei, Nicolae Stoica 500 lei, Traian Pașca 200 lei.